

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Krawiec (spr.)
Sędziowie:	SSA Bogusław Tocicki SSO del. do SA Robert Zdych
Protokolant:	Anna Turek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Ratajczyka

po rozpoznaniu w dniu 26 listopada 2013 r.

sprawy **R. R. (1)**

oskarżonego z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 Ustawy z 18.10.2006 r. o wyrobieniu napojów spirytusowych oraz rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i z art. 13 w zw. z art. 14 Ustawy z 02.03.2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k., art. 258 § 3 k.k., art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., z art. 65 § 3 k.k.s. i z art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.;

S. D. (1)

oskarżonego z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 powołanej ustawy z 18.10.2006 r. i art. 13 w zw. z art. 14 powołanej ustawy z 02.03.2001 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k., art. 258 § 1 k.k., art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., art. 65 § 3 k.k.s. i art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., art. 191 § 1 k.k.;

D. G. (1)

oskarżonego z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 powołanej ustawy z 18.10.2006 r. i z art. 13 w zw. z art. 14 powołanej ustawy z 02.03.2001 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k., art. 258 § 1 k.k., art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., art. 65 § 3 k.k.s. i art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., art. 191 § 1 k.k.;

P. W. (1)

oskarżonego z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 powołanej ustawy z 18.10.2006 r. i art. 13 w zw. z art. 14 powołanej ustawy z 02.03.2001 r. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k., art. 258 § 1 k.k., art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s., art. 65 § 3 k.k.s. i art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s., art. 305 ust. 1 ustawy z 30.06.2000 r. - prawo własności przemysłowej

z powodu apelacji wniesionych przez oskarżonego R. R. (1) oraz przez prokuratora wobec wszystkich oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 27 czerwca 2013 r. sygn. III K 62/12

I. uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) co do pkt I części dyspozytywnej oraz co do pkt II części dyspozytywnej w zakresie w jakim wymienieni oskarżeni zostali uniewinnieni od czynu zarzucanego im w pkt II części wstępnej (R. R. (1) z art. 258 § 3 k.k., a S. D. (1) i D. G. (1) z art. 258 § 1 k.k.) i sprawę w tym zakresie przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy;

II. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego S. D. (1) co do pkt III części dyspozytywnej w ten sposób, że wysokość stawki dziennej grzywny orzeczonej w tym punkcie ustala na 50 zł, a tym samym stwierdza, iż grzywna ta wynosi 50 stawek dziennych po 50 zł każda stawka i równocześnie na podstawie art. 63 § 1 k.k. zalicza wymienionemu oskarżonemu na poczet kary grzywny okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 15 kwietnia 2011 r. do 17 kwietnia 2011 r., przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny dwóm dziennym stawkom grzywny;

III. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego P. W. (1) co do pkt IV części dyspozytywnej w ten sposób, że ustala, iż przypisane mu w tym punkcie pomocnictwo polegało na ułatwieniu R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) wyprodukowania w sposób nielegalny znacznej ilości napojów spirytusowych o znacznej wartości co najmniej 364.640 zł, poprzez wynajęcie wymienionym oskarżonym pomieszczeń gospodarczych w W., na posesji nr (...), w przysiółku A., rejonu (...), w którym to obiekcie wyrabiali oni i rozlewali napoje spirytusowe niezgodnie ze sposobem produkcji, warunkami technologicznymi i parametrami jakościowymi określonymi w ustawie, a przy tym odkażali skażony alkohol etylowy, w związku z czym przyjmuje, że oskarżony P. W. (1) dopuścił się czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz.U. z 2006 r., Nr 208, poz. 1539 ze zm.) i art. 13 ustawy z dnia 2 marca 2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2001 r., Nr 31, poz. 353 ze zm.) w zw. z art. 11 § 2 k.k., a za podstawę prawną wymiaru kary pozbawienia wolności orzeczonej w stosunku do P. W. (1) w tym punkcie orzeczenia przyjmuje art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 42 ust. 3 powołanej wyżej ustawy z dnia 18 października 2006 r. w zw. z art. 11 § 3 k.k.;

IV. zmienia zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) co do pkt V części dyspozytywnej w ten sposób, że orzeczone w tym punkcie kary pozbawienia wolności podwyższa:

- wobec R. R. (1) do 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy,

- wobec S. D. (1) i D. G. (1) do 1 (jednego) roku;

V. stwierdza, że utraciło moc orzeczenie o karach łącznych wymierzonych oskarżonym R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w pkt VI części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku oraz utraciły moc orzeczenia zawarte w punktach VIII i IX części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku;

VI. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

VII. zwalnia oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze;

VIII. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. P. (1) i adw. M. B. po 600 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą obronę z urzędu oskarżonych S. D. (1) i D. G. (1), w postępowaniu odwoławczym i po 138 zł tytułem zwrotu VAT.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Legnicy rozpoznał sprawę **R. R. (1), S. D. (1), D. G. (1) i P. W. (1)** oskarżonych o to, że:

I. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi, dotychczas nieustalonymi sprawcami, działając w zorganizowanej grupie przestępczej, bez wymaganego ustawowo wpisu do rejestru wyrabiali i rozlewali napoje spirytusowe o znacznej wartości co najmniej 364.640 złotych niezgodnie ze sposobem produkcji, warunkami technologicznymi i parametrami jakościowymi określonymi dla nich w ustawie, a przy tym odkażali skażony alkohol etylowy, czyniąc sobie przy tym z tego stałe źródło dochodów, czym działali na szkodę Skarbu Państwa

to jest o czyn z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 Ustawy z dnia 18.10.2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych [Dz. U. z 2006 r. Nr 208, poz. 1539 z późn. zm.] i z art. 13 w zw. z art. 14 Ustawy z dnia 02.03.2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych [Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 353 z późn. zm.] w zw. z art. 65 § 1 kk i w związku z art. 11 § 2 kk.

II. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi, dotychczas nieustalonymi sprawcami, brali udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych w związku z prowadzoną, nielegalną wytwórnią alkoholu i papierosów zlokalizowaną w W. na posesji nr (...), gdzie oczyszczano skażony spirytus, z którego następnie wyrabiano i rozlewano napoje spirytusowe o znacznej wartości co najmniej 364.640 złotych w celu dalszej dystrybucji, nielegalnie posiadano tytoń i papierosy pochodzące z przestępstw skarbowych, zastraszano mieszkańców tej posesji przed ujawnieniem informacji organom ścigania na okoliczności dotyczące tejże wytwórni, a także nielegalnie pobierano energię elektryczną, przy czym R. R. (1) grupą tą kierował, zaś P. W. (1), S. D. (1) i D. G. (1) mu podlegali.

to jest wobec oskarżonego R. R. (1) o czyn z art. 258 § 3 k.k.

natomiast wobec oskarżonego P. W. (1), oskarżonego S. D. (1) i oskarżonego D. G. (1) o czyn z art. 258 § 1 k.k.

III. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi, dotychczas nieustalonymi sprawcami, działając w zorganizowanej grupie przestępczej, podejmowali w ukryciu poza składem podatkowym wbrew przepisom ustawy o podatku akcyzowym i przy naruszeniu warunków zastosowania procedury zawieszenia poboru akcyzy czynności w zakresie produkowania, magazynowania i przeładunku wyrobów akcyzowych w postaci alkoholu znajdującego się na różnych etapach jego przetworzenia w łącznej ilości nie mniejszej niż 4.108,2 l. stuprocentowego spirytusu oraz tytoniu do palenia znajdującego się w worku foliowym o wadze 29 kg i w 521 woreczkach o wadze po 0,5 kg. każdy w łącznej ilości nie mniejszej niż 289,5 kg., przy czym łączna kwota narażonych na uszczuplenie należności publicznoprawnych z tytułu niezapłaconej akcyzy wyniosła kwotę 356.730,42 złotych, czym działali na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Urząd Celný w L.

to jest o czyn z art. 69 a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.

IV. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz innymi, dotychczas nieustalonymi sprawcami, działając w zorganizowanej grupie przestępczej, przechowywali w ukryciu papierosy marki (...) produkowane poza granicami

R.P. bez wymaganych polskich znaków akcyzy w łącznej ilości nie mniejszej niż 14.420 sztuk, na których ciążył podatek akcyzowy w kwocie 8.443 złotych, czym działali na szkodę Skarbu Państwa reprezentowanego przez Urząd Celný w L.

to jest o czyn z art. 65 § 3 k.k.s. i z art. 91 § 3 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i w zw. z art. 7 § 1 k.k.s.

Ponadto rozpoznał sprawę **R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1)** oskarżonych o to, że :

V. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą brali udział w zastraszaniu mieszkańców posesji nr (...) w celu zmuszenia ich do określonego zachowania w ten sposób, że R. R. (1) parokrotnie przekazywał M. Z. za pośrednictwem S. D. (1) i D. G. (1) groźby pozbawienia życia całej jej rodziny i jej samej oraz uszkodzenia ciała m. in. poprzez zasycie buzi i połamanie palców w celu zmuszenia jej do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na okoliczności dotyczące prowadzenia nielegalnej wytwórni i rozlewni napojów spirytusowych.

to jest o czyn z art. 191 § 1 k.k.

Ponadto rozpoznał sprawę **R. R. (1)** oskarżonego o to, że :

VI. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), brał udział w zastraszaniu mieszkańców posesji nr (...) w celu zmuszenia ich do określonego zachowania w ten sposób, że wypowiedział wobec W. W. (1) groźby pozbawienia życia całej jego rodziny i jego samego w celu zmuszenia go do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na okoliczności dotyczące prowadzenia nielegalnej wytwórni i rozlewni napojów spirytusowych,

to jest o czyn z art. 191 § 1 k.k.

VII. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), brał udział w zastraszaniu mieszkańców posesji nr (...) w celu zmuszenia ich do określonego zachowania w ten sposób, że parokrotnie przekazywał B. W. (1) groźby uszkodzenia ciała jej samej i członków jej rodziny poprzez poobcinanie palców w celu zmuszenia jej do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji na okoliczności dotyczące prowadzenia nielegalnej wytwórni i rozlewni napojów spirytusowych,

to jest o czyn z art. 191 § 1 k.k.

przy czym osk. R. R. (1) czynów opisanych w punktach V., VI. i VII. dopuścił się w warunkach ciągu przestępstw, tj. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

Ponadto rozpoznał sprawę **P. W. (1)** oskarżonego o to, że :

VIII. w okresie od stycznia 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r. w W. na posesji nr (...) w przysiółku A. w rejonie (...), działając w celu wprowadzenia do obrotu wbrew przepisom ustawy kilkakrotnie sprzedawał J. P. (2) i S. P. tytoń pakowany w woreczkach foliowych z etykietami marki (...), których nie miał prawa używać w obrocie, czym działał na szkodę producenta i dystrybutora tytoniu tej marki firmy (...) Sp. z o.o. w W.,

to jest o czyn z art. 305 ust. 1 ustawy z dn. 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej [tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1117 z późn. zm.].

Po rozpoznaniu tej sprawy Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 27 czerwca 2013 r. uznał oskarżonych **R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1)** za winnych zarzucanego im w punkcie I części wstępnej wyroku z tym ustaleniem, że działali w zorganizowanej grupie przestępczej oraz innymi dotychczas nieustalonymi sprawcami, a nadto z kwalifikacji prawnego tego czynu wyeliminował art. 65 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy z 18 października 2006r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył oskarżonemu S. D. (1) i D. G. (1) kary po 1 roku pozbawienia wolności, zaś oskarżonemu R. R. (1) wymierzył karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, a nadto na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierzył im

grzywny: R. R. (1) w wysokości 150 stawek dziennych po 50 zł każda stawka, zaś S. D. (1) i D. G. (1) po 75 stawek dziennych po 50 zł każda stawka.

Tym samym wyrokiem uniewinnił oskarżonych R. R. (1), P. W. (1), S. D. (1) i D. G. (1) od czynów zarzucanych im w punktach: II i III części wstępnej, a nadto uniewinnił oskarżonych R. R. (1), P. W. (1) i D. G. (1) od czynu zarzucanego im w punkcie IV części wstępnej, a także uniewinnił oskarżonego P. W. (1) od czynu zarzucanego mu w punkcie VIII części wstępnej, obciążając kosztami postępowania w tym zakresie Skarb Państwa.

Tym samym wyrokiem uznał oskarżonego **S. D. (1)** za winnego czynu zarzucanego mu w punkcie IV części wstępnej wyroku i za to na podstawie art. 91 § 3 kks w zw. z art. 7 § 2 kks wymierzył mu karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych, po 30 zł każda stawka.

Tym samym wyrokiem uznał oskarżonego **P. W. (1)** za winnego tego, że w okresie od stycznia 2011r. do 15 kwietnia 2011r. w W. na posesji nr (...) przysiółku A. w rejonie (...) udzielił pomocnictwa R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w wyrobie i rozlewaniu napojów spirytusowych o znacznej wartości bez wymaganego ustawowo wpisu do rejestru, a także niezgodnie ze sposobem produkcji, warunkami technologicznymi i parametrami jakościowymi określonymi w ustawie, a także odkażaniu skażonego alkoholu etylowego – to jest czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 42 ust. 1 i art. 44 ust. 2 powołanej wyżej ustawy z 18.10.2006r. i art. 13 ustawy z 2 marca 2001r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 13 powołanej ustawy z 02.03.2001r. w zw. z art.11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem uznał oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) za winnych czynu zarzucanego im w pkt V części wstępnej, a nadto oskarżonego R. R. (1) uznał za winnego czynów zarzucanych mu w punktach VI i VII części wstępnej, przyjmując, że dopuścił się ich w ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 191 § 1 k.k. wymierzył S. D. (1) i D. G. (1) kary po 4 miesiące pozbawienia wolności, zaś R. R. (1) na podstawie art. 191 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 i § 2 k.k. i art. 39 § 1 i 2 k.k.s. wymierzył oskarżonym kary łączne:

- R. R. (1) karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- S. D. (1) i D. G. (1) kary łączne po 1 roku i 2 miesiące pozbawienia wolności,
- S. D. (1) karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 50 zł każda stawka.

Na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec oskarżonych S. D. (1), D. G. (1) i P. W. (1) warunkowo zawiesił na okres lat 3, a w stosunku do oskarżonego R. R. (1) na okres lat 5, oddając go przy tym na podstawie art. 73 § 1 k.k. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

Na podstawie art. 45 powołanej wyżej ustawy z 18.10.2006 r. oraz art. 30 § 3 k.k.s. orzekł o dowodach rzeczowych.

Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonym na poczet kar grzywny okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny dwóm dziennym stawkom grzywny.

Zwolnił oskarżonego P. W. (1) od kosztów sądowych.

Zasądził od oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (2) na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe po ¼, przy czym wymierzył im opłaty:

- R. R. (1) – 1.800,00 zł.
- S. D. (1) – 1.300,00 zł.
- D. G. (1) - 1.300,00 zł.

Wyrok powyższy zaskarżyli Prokurator Rejonowy w Jaworze oraz obrońca oskarżonego R. R. (1).

Apelacja oskarżyciela publicznego zarzuca (dosłowny cytat):

„1. w zakresie rozstrzygnięcia o winie wszystkich czterech oskarżonych w odniesieniu do popełnienia zarzucanego im czynu określonego w art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 Ustawy z dnia 18.10.2006 r. o wyrobieniu napojów spirytusowych oraz rejestracji ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i z art. 13 w zw. z art. 14 Ustawy z dnia 02.03.2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 kk i w związku z art. 11 § 2 kk [zarzut opisany w punkcie I. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcia zamieszczone w punkcie I. i IV. sentencji wyroku] – błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia, które miały wpływ na treść wyroku, a polegały na :

a) przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, że oskarżeni R. R. (1), P. W. (1), S. D. (1) oraz D. G. (1) nie działali w zorganizowanej grupie przestępczej, jakkolwiek skala przygotowania i potem prowadzenia procederu nielegalnej wytwórni alkoholu i okoliczności towarzyszące, polegające na fachowym przygotowaniu całej linii produkcyjnej o stosunkowo dużej wydajności ilościowej, założeniu instalacji elektrycznej zasilanej następnie nielegalnym poborem energii, stałych dostawach skażonego spirytusu, systematycznych i stałych odbiorach odkażonego alkoholu, który przecież dalej musiał być wprowadzany do obrotu, dozоровaniu obiektu, którego bezpieczeństwo zabezpieczono przy tym zastraszaniem i zmuszeniem mieszkańców posesji do określonego zachowania, w powiązaniu z kilkumiesięcznym czasem trwania całego procederu, który został przerwany przez dopiero Policję, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego, a mianowicie, że oskarżeni działali właśnie w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, którą kierował oskarżony R. R. (1),

b) przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, że oskarżony P. W. (1) nie był współsprawcą „sensu stricto” tego czynu, lecz jedynie udzielił pomocnictwa do jego popełnienia w sytuacji, gdy sąd pierwszej instancji w sentencji wyroku nie wskazał na czym pomocnictwo oskarżonego miało polegać, jakkolwiek całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w tym w szczególności pierwotne wyjaśnienia oskarżonych P. W. (1), S. D. (1) i D. G. (1), a także zeznania przesłuchanych w charakterze świadków mieszkańców posesji nr (...) położonej w W. w przysiółku A. w rejonie (...) oraz funkcjonariuszy Policji wykonujących czynności na miejscu ujawnienia całego procederu, jak również wyniki przeszukań poszczególnych pomieszczeń i oględzin miejsc, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego, a mianowicie, że oskarżony P. W. (1) był świadom charakteru prowadzenia w użytkowanych wcześniej przez niego pomieszczeniach gospodarczych procederu nielegalnej wytwórni alkoholu i obiekt stale ten dozоровował przed dostępem osób postronnych, za co pobierał stosowne wynagrodzenie, a także przechowywał w swoim miejscu zamieszkania część przedmiotów wykonawczych, jak również zbywał innym osobom alkohol, tytoń i papierosy, wobec czego współdziałał z oskarżonymi R. R. (1), S. D. (1) oraz D. G. (1) w popełnieniu zarzucanego mu czynu i był współsprawcą „sensu stricto” tego czynu,

2. w zakresie rozstrzygnięcia o winie oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w odniesieniu do popełnienia zarzucanego im czynu określonego w art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 Ustawy z dnia 18.10.2006 r. o wyrobieniu napojów spirytusowych oraz rejestracji ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i z art. 13 w zw. z art. 14 Ustawy z dnia 02.03.2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 kk i w związku z art. 11 § 2 kk [zarzut opisany w punkcie I. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcia zamieszczone w punkcie I. sentencji wyroku] – obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 65 § 1 kk polegającą na wyeliminowaniu tego przepisu z przyjętej kwalifikacji prawnej przypisanego wymienionym oskarżonym przestępstwa, jakkolwiek przepis ten znajduje zastosowanie nie tylko w wypadku „działania przez sprawców w zorganizowanej grupie przestępczej”, czego sąd ostatecznie nie przyjął, lecz znajduje zastosowanie również w wypadku „uczynienia sobie przez sprawców z popełnienia przestępstwa stałego źródła dochodu”, a ta okoliczność była opisana w zarzucie I. aktu oskarżenia i sąd tego elementu wcale nie wyeliminował w rozstrzygnięciu zamieszczonym w punkcie I. sentencji wyroku, co nie pozwalało na wyeliminowanie przepisu art. 65 § 1 kk z kwalifikacji prawnej omawianego czynu,

3. w zakresie rozstrzygnięcia o winie oskarżonego P. W. (1) w odniesieniu do popełnienia zarzucanego mu czynu określonego w art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 Ustawy z dnia 18.10.2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i z art. 13 w zw. z art. 14 Ustawy z dnia 02.03.2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 65 § 1 kk i w związku z art. 11 § 2 kk [zarzut opisany w punkcie I. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie IV. sentencji wyroku] :

a) obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 11 § 3 kk polegającą na wymierzeniu temu oskarżonemu przy zastosowaniu wskazanego przepisu kary pozbawienia wolności na podstawie m. in. art. 13 Ustawy z dnia 02.03.2001 r. o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych, jakkolwiek przyjęte przez sąd w kwalifikacji prawnej tego przypisanego oskarżonemu czynu przepisy art. 42 ust. 1 i art. 44 ust. 2 Ustawy z dnia 18.10.2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych przewidują kary surowsze i przy przyjętej kumulatywnej kwalifikacji prawnej tego czynu karę należało wymierzyć właśnie na podstawie przepisów tej drugiej ustawy w zw. z art. 11 § 3 kk,

b) obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 42 ust. 3 Ustawy z dnia 18.10.2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych polegającą na przyjęciu przez sąd, iż przedmioty wykonawcze w postaci napojów spirytusowych były znacznej wartości i jednocześnie zakwalifikowaniu tego czynu z przepisu 42 ust. 1 i art. 44 ust. 2 teź ustawy, jakkolwiek okoliczność znacznej wartości przedmiotów wykonawczych oznaczała konieczność przyjęcia, że czyn taki wyczerpał ustawowe znamiona kwalifikowanego typu przestępstwa określonego w art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 teź ustawy, a nie kwalifikacji podstawowej z ustępu 1. artykułu 42. cytowanej ustawy,

4. w zakresie rozstrzygnięcia o winie wszystkich czterech oskarżonych w odniesieniu do popełnienia zarzucanego im czynu określonego w art. 258 § 1 i § 3 kk [zarzut opisany w punkcie II. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie II. sentencji wyroku] – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, a polegał na przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, że oskarżeni nie działali w zorganizowanej grupie przestępczej, a oskarżony R. R. (1) tą grupą nie kierował, jakkolwiek skala przygotowania i potem prowadzenia procederu nielegalnej wytwórni alkoholu i okoliczności towarzyszące, polegające na fachowym przygotowaniu całej linii produkcyjnej o stosunkowo dużej wydajności ilościowej, założeniu instalacji elektrycznej zasilanej następnie nielegalnym poborem energii, stałych dostawach skażonego spirytusu, systematycznych i stałych odbiorach odkażonego alkoholu, który przecież dalej musiał być wprowadzany do obrotu, dozorowaniu obiektu, którego bezpieczeństwo zabezpieczono przy tym zastraszaniem i zmuszeniem mieszkańców posesji do określonego zachowania, w powiązaniu z dość wyraźnie zarysowanym podziałem ról poszczególnych oskarżonych i z kilkumiesięcznym czasem trwania całego procederu, który został przerwany przez dopiero Policję, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego, a mianowicie, że wszyscy wymienieni oskarżeni działali właśnie w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnianie przestępstw, a oskarżony R. R. (1) tą grupą kierował,

5. w zakresie rozstrzygnięcia o winie wszystkich czterech oskarżonych w odniesieniu do popełnienia zarzucanego im czynu określonego w art. 69 a § 1 kks w zw. z art. 6 § 2 kks [zarzut opisany w punkcie III. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie II. sentencji wyroku] – obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 69 a § 1 kks polegającą na przyjęciu przez sąd, iż zarzucany w tym zakresie wszystkim oskarżonym czyn nie wyczerpał ustawowych znamion czynu zabronionego określonego w art. 69 a § 1 kks, który to przepis zdaniem sądu statuuje typ tzw. przestępstwa indywidualnego, a żaden z oskarżonych nie spełniał kryteriów podmiotu zdolnego do popełnienia tego typu przestępstwa, jakkolwiek teza o indywidualnym charakterze tego typu przestępstwa jest jedynie odosobnionym poglądem doktrynalnym i nie została potwierdzona żadnym opublikowanym orzeczeniem Sądu Najwyższego lub sądów apelacyjnych, a wykładnia językowa tego przepisu w kontekście okoliczności opisanych w zarzucie pozwala stwierdzić, iż oskarżeni swoim zachowaniem wyczerпали wszystkie ustawowe znamiona tego typu przestępstwa; w razie zaś przyjęcia tezy o indywidualnym charakterze omawianego typu przestępstwa – należało jeszcze rozważyć, czy zarzucony oskarżonym czyn nie wyczerpał

ustawowych znamion innego typu przestępstwa skarbowego, a w szczególności typu przestępstwa określonego w art. 69 § 1 kks, gdyż sąd rozpoznający sprawę nie jest przecież związany kwalifikacją prawną przyjętą przez oskarżyciela w akcie oskarżenia, czego sąd pierwszej instancji nie uczynił i de facto ocenił, iż omawiany czyn oskarżonych nie wyczerpał w ogóle znamion jakiegokolwiek przestępstwa skarbowego, jakkolwiek nie kwestionowane w toku procesu okoliczności popełnienia przez wszystkich oskarżonych omawianego czynu przemawiają jednoznacznie za oceną, iż swoim zachowaniem wyczerpali oni wszystkie ustawowe znamiona przestępstwa skarbowego określonego – jeśli nie w art. 69 a § 1 kks – to z pewnością w art. 69 § 1 kks,

6. w zakresie rozstrzygnięcia o winie oskarżonych R. R. (1) i D. G. (1) w odniesieniu do popełnienia zarzuconego im czynu określonego w art. 65 § 3 kks i z art. 91 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i w zw. z art. 7 § 1 kks [zarzut opisany w punkcie IV. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie II. sentencji wyroku] – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, a polegał na przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, iż wymienieni powyżej trzech oskarżeni nie popełnili tego czynu, a jego sprawcą był wyłącznie oskarżony S. D. (1), jakkolwiek całość materiału dowodowego, a w tym w szczególności pierwotne wyjaśnienia oskarżonych P. W. (1), S. D. (1) i D. G. (1), a także zeznania przesłuchanych w charakterze świadków mieszkańców posesji nr (...) położonej w W. w przysiółku A. w rejonie (...) oraz funkcjonariuszy Policji wykonujących czynności na miejscu ujawnienia całego procederu, jak również wyniki przeszukań poszczególnych pomieszczeń i oględzin miejsc, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego, a mianowicie, że współsprawcami tego przestępstwa byli wszyscy czterej oskarżeni w tej sprawie mężczyźni,

7. w zakresie rozstrzygnięcia o winie oskarżonego P. W. (1) w odniesieniu do popełnienia zarzuconego mu czynu określonego w art. 65 § 3 kks i z art. 91 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i w zw. z art. 7 § 1 kks [zarzut opisany w punkcie IV. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie II. sentencji wyroku] – obrazę przepisów prawa procesowego w postaci art. 424 § 1 kpk, która miała wpływ na treść wyroku, a polegała na zupełnym pominięciu przez sąd pierwszej instancji wskazania w pisemnym uzasadnieniu wyroku powodów rozstrzygnięcia o uniewinnieniu tego oskarżonego w zakresie wspomnianego, zarzuconego mu przestępstwa, jakkolwiek zgodnie z treścią art. 424 § 1 kpk pisemne uzasadnienie wyroku powinno m. in. zawierać wskazanie, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nie udowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych,

8. w zakresie rozstrzygnięcia o karze wymierzonej oskarżonemu S. D. (1) za przypisany mu czyn określony w art. 65 § 3 kks i z art. 91 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i w zw. z art. 7 § 1 kks [zarzut opisany w punkcie IV. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie III. sentencji wyroku] – obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 23 § 3 kks polegającą na wymierzeniu przez sąd pierwszej instancji temu oskarżonemu za przypisane mu przestępstwo skarbowe kary 50 stawek dziennych grzywny po 30 złotych każda stawka, jakkolwiek zgodnie z treścią art. 23 § 3 kks stawka dzienna grzywny nie może być niższa od jednej trzydziestej części minimalnego wynagrodzenia, które zgodnie z treścią art. 53 § 4 kks określone jest na podstawie ustawy z dn. 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę i w roku 2011 wynosiło 1.386 złotych miesięcznie, co oznacza, że dolną granicą stawki grzywny mogła być kwota co najmniej 46 zł. 20 gr., a w żadnym wypadku nie mogła to być przyjęta przez sąd kwota 30 złotych,

9. w zakresie rozstrzygnięcia o winie oskarżonego P. W. (1) w odniesieniu do popełnienia zarzuconego mu czynu określonego w art. 305 ust. 1 Ustawy z dn. 30.06.2000 r. – Prawo własności przemysłowej [zarzut opisany w punkcie VIII. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku; rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie II. sentencji wyroku] – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tego orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, a polegał na przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, iż oskarżony P. W. (1) nie popełnił tego czynu, gdyż z uwagi na fakt, iż oskarżony ten nie przyznał się do popełnienia tego czynu, a świadkowie J. i S. P. skorzystali z prawa do odmowy składania zeznań (jako bracia żony tego oskarżonego), brak było dowodów na potwierdzenie sprawstwa wymienionego oskarżonego w tym zakresie, jakkolwiek mimo utraty dowodów z zeznań świadków J. i S. P. pozostały całość materiału dowodowego, a w tym w szczególności pierwotne zeznania przesłuchanych w charakterze świadków mieszkańców posesji nr (...) położonej w W. w przysiółku A. w rejonie (...) oraz funkcjonariuszy Policji

wykonujących czynności na miejscu ujawnienia całego procederu, jak również wyniki przeszukań poszczególnych pomieszczeń i oględzin miejsc, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego, a mianowicie, że oskarżony P. W. (1) dopuścił się wskazanego powyżej, zarzuconego mu przestępstwa,

10. w zakresie rozstrzygnięć o karze wobec oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w odniesieniu co do zarzutów opisanych w punktach V., VI. i VII. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku [rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie V. sentencji wyroku] – rażąco niewspółmierność kar wymierzonych wobec wszystkich tych oskarżonych polegającą na wymierzeniu oskarżonemu S. D. (1) i D. G. (1) za zarzucony im czyn opisany w punkcie V. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku kar po 4 (cztery) miesiące pozbawienia wolności, zaś oskarżonemu R. R. (1) za zarzucone mu czyny opisane w punktach V., VI. i VII. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk kary 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, jakkolwiek stosunkowo wysoki stopień społecznej szkodliwości tych czynów i stopień winy wszystkich tych oskarżonych, determinowane motywami działania sprawców (chęć ukrycia przestępczej działalności), charakterem gróźb (pozbawienie życia, poważne okaleczenia) i wreszcie istotnym, poważnym i skutecznym zastraszaniem pokrzywdzonych, przemawiały za wymierzeniem każdemu z tych oskarżonych znacznie surowszych kar pozbawienia wolności za przypisane im przestępstwa,

11. w zakresie rozstrzygnięć o karze łącznej wobec oskarżonych R. R. (1) i D. G. (1) [rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie VI. sentencji wyroku] – obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 39 § 1 i § 2 kks polegającą na wymierzeniu tymże dwóm oskarżonym kar łącznych m. in. na podstawie wspomnianego powyżej przepisu art. 39 § 1 i § 2 kks, jakkolwiek żaden z tych oskarżonych nie został skazany przez sąd pierwszej instancji za jakiegokolwiek przestępstwo skarbowe, wobec czego zastosowanie tego właśnie przepisu w podstawie prawnej wymiaru kary łącznej było zupełnie pozbawione podstawy faktycznej i prawnej, gdyż przepis ten ma zastosowanie wyłącznie w przypadku realnego zbiegu przestępstw skarbowych i przestępstw określonych w przepisach innych ustaw”.

Podnosząc wskazane zarzuty apelujący wniósł o:

„1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości w zakresie co do rozstrzygnięć o winie wszystkich czterech oskarżonych w odniesieniu do zarzutów opisanych w punktach I., II. i III. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku, jak też rozstrzygnięć o winie oskarżonych R. R. (1), P. W. (1) i D. G. (1) w odniesieniu do zarzutu opisanego w punkcie IV. aktu oskarżenia, a także rozstrzygnięcia o winie oskarżonego P. W. (1) w odniesieniu do zarzutu opisanego w punkcie VIII. aktu oskarżenia [punkty I. – IV. sentencji wyroku] i przekazanie w tym zakresie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania,

2. uchylenie rozstrzygnięć w przedmiocie kar łącznych wymierzonych oskarżonemu R. R. (1), D. G. (1) oraz S. D. (1) oraz rozstrzygnięć o przypadku dowodów rzeczowych [punkty VII. – VIII. sentencji wyroku] wobec wszystkich oskarżonych

3. zmianę zaskarżonego wyroku w części co do rozstrzygnięć o karze w odniesieniu do zarzutów opisanych w punktach IV., V., VI. i VII. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku [punkty III. i V. sentencji wyroku] poprzez :

a) wymierzenie oskarżonemu R. R. (1) za przestępstwa opisane w punktach V., VI. i VII. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku przy zastosowaniu art. 91 § 1 kk kary 2 lat pozbawienia wolności,

b) wymierzenie oskarżonemu S. D. (1) za przestępstwo opisane w punkcie V. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku kary 1 roku pozbawienia wolności,

c) wymierzenie oskarżonemu D. G. (1) za przestępstwo opisane w punkcie V. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku kary 1 roku pozbawienia wolności,

d) wymierzenie oskarżonemu S. D. (1) za przestępstwo opisane w punkcie IV. aktu oskarżenia i części wstępnej wyroku kary grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 złotych każda stawka”.

Apelacja obrońcy oskarżonego R. R. (1) zarzuca (dosłowny cytat):

„1. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 424 § 1 k.p.k., mającą wpływ na treść wyroku, a polegającą na sprzeczności między częścią dyspozytywną wyroku, a jego uzasadnieniem, wyrażającej się w skazaniu R. R. (1) na podstawie „zarzutu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku z tym ustaleniem, że działali w zorganizowanej grupie przestępczej oraz innymi dotychczas nieustalonymi sprawcami” przy jednoczesnym stwierdzeniu w uzasadnieniu wyroku, że stan faktyczny rozpoznanego, zarzucanego czynu przestępczego, jak też materiał dowodowy nie pozwala na przypisanie oskarżonemu R. R. (1) jak też S. D. (1) i D. G. (1), iż oskarżeni ci działali w ramach zorganizowanej grupy przestępczej jak też brak jest dowodów udziału w przestępstwie osób trzecich.

2. obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść orzeczenia (pkt I i V części dyspozytywnej wyroku), a w szczególności art. 7 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k., przez:

- poczynienie ustaleń Sądu Okręgowego w sposób ogólnikowy i fragmentaryczny z jednoczesnym pominięciem ujawnionych w toku przewodu sądowego, a mających istotny wpływ dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy w zakresie winy oskarżonego R. R. (1),

- niedostateczne rozważenie ujawnionych w toku procesu wątpliwości w zakresie winy tegoż oskarżonego i przy braku należytej konfrontacji tych wątpliwości z zebrany materiał dowodowy poczytanie ich na wyłączną niekorzyść oskarżonego R. R. (1),

- dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego, polegającej na przyjęciu za wiarygodne fragmenty wyjaśnień oskarżonego S. D. (1) z postępowania przygotowawczego oraz zeznań świadków M. Z., B. W. (2) i W. W. (1), z postępowania przygotowawczego podczas gdy stoją one w jaskrawej sprzeczności z wyjaśnieniami tegoż oskarżonego i zeznaniami świadków złożonymi w postępowaniu sądowym.

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia o winie oskarżonego R. R. (1) w popełnieniu przestępstwa opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, a mającej wpływ na jego treść polegający na niesłusznym przyjęciu współsprawstwa z S. D. (2) i D. G. (1) w popełnieniu przestępstwa z art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 25.10.2006 r. o wyrobie napojów spirytusowych oraz rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych w zw. z art. 11 § 3 k.k., podczas gdy całościowy zebrany materiał dowodowy, w szczególności wyjaśnienia D. G. (1), P. W. (1) i S. D. (1) wykluczają, aby między tymi oskarżonym, a R. R. (1) istniało jakiegokolwiek porozumienie w zakresie popełnienia przestępstwa w zakresie nielegalnego wyrobu i rozlewu napojów spirytusowych”.

Podnosząc wskazane zarzuty apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w stosunku do oskarżonego R. R. (1) i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o uniewinnienie oskarżonego od przypisanych mu czynów.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Co do apelacji prokuratora – apelacja ta zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Jeśli chodzi o zarzuty podniesione **w pkt 1 lit. a oraz w pkt 4** środka odwoławczego (str. 2 oraz 3 in fine – 4) należy zgodzić się z wywodami apelującego, że Sąd I instancji w sposób nieprawidłowy ocenił działalność oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) pod kątem przepisów art. 258 § 1 i 3 k.k. Inaczej natomiast przedstawia się tu sytuacja oskarżonego P. W. (1), o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy uniewinniając oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) od czynu zarzucanego im w pkt II części wstępnej zaskarżonego wyroku (pkt II części dyspozytywnej), nie uzasadnił przekonująco swojego stanowiska w tym zakresie. Należy przy tym zauważyć, że wywody Sądu meriti poświęcone kwestii zorganizowanej grupy przestępczej (str. 21-23 uzasadnienia orzeczenia) pozostają w ewidentnej sprzeczności z ustaleniami faktycznymi tegoż Sądu zamieszczonymi na stronach 8-9 oraz z kryteriami „zorganizowania” przedstawionymi na stronie 22 uzasadnienia orzeczenia.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku sprowadza się w omawianej części do stwierdzenia, że (cyt.) „oskarżyciel publiczny poza domniemaniem, które wynikało z jego przeświadczenia, że zorganizowany charakter przestępstwa przesądza, że sprawcy tego przestępstwa działali w zorganizowanej grupie przestępczej, nie przedstawił dowodów potwierdzających stawianą tezę” (str. 21 in principio uzasadnienia orzeczenia).

Zaprezentowany przez Sąd meriti (cytowany wyżej) pogląd jest zupełnie niezrozumiały. To samo dotyczy kolejnego fragmentu uzasadnienia wyroku (zawartego na stronie 22 in principio) o treści (cyt.): „Zdaniem sądu orzekającego oskarżyciel publiczny myli się utożsamiając zorganizowany charakter przestępstwa z udziałem w zorganizowanej grupie przestępczej, gdyż są to dwa odrębne byty prawne i odnoszą się do różnych kategorii prawnych”.

Sąd I instancji nie wyjaśnił co oznacza w jego pojęciu określenie „zorganizowany charakter przestępstwa” jeśli zostało ono popełnione przez co najmniej trzy osoby (a więc grupę) i na czym polega różnica pomiędzy takim działaniem, a uczestnictwem w zorganizowanej grupie przestępczej w rozumieniu art. 258 § 1 k.k. Dlaczego są to – jak stwierdził – dwa odrębne byty prawne. Być może Sąd ten miał na myśli to, że sprawcy (w liczbie co najmniej trzech) organizują się w celu popełnienia jednego tylko przestępstwa i w związku z tym nie można wtedy mówić o ich uczestniczeniu w zorganizowanej grupie przestępczej. Pogląd taki jest jednak całkowicie błędny, o czym będzie dalej mowa,

Wskazana sytuacja w przypadku wymienionych wyżej oskarżonych nie zachodzi, co wynika z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd meriti na stronach 8-9 uzasadnienia orzeczenia oraz z opisu czynu I (oskarżeni w okresie od stycznia do 15 kwietnia 2011 r. w sposób systematyczny produkowali nielegalnie alkohol i w tym właśnie celu zorganizowali się poprzez działania opisane szczegółowo we wskazanej części uzasadnienia – str. 8).

Twierdząc, że postawiony oskarżonym przez prokuratora zarzut przestępstwa z art. 258 § 1 i 3 k.k. wynikał jedynie z „domniemania” oskarżyciela publicznego, iż działali oni w zorganizowanej grupie przestępczej, a nie z dowodów przedstawionych w akcie oskarżenia, które by potwierdzały ową działalność, Sąd I instancji zignorował zupełnie swoje własne ustalenia faktyczne w tym zakresie (vide str. 8-9 uzasadnienia orzeczenia). Ustalenia te – przyłożone do kryteriów „zorganizowania” wskazanych na str. 22 uzasadnienia orzeczenia – świadczą zaś jednoznacznie, że oskarżeni R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) działali w takiej grupie (w rozumieniu art. 258 § 1 k.k.).

Sąd I instancji powołał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku judykaty dotyczące omawianego zagadnienia (str. 22), jednakże nie wyciągnął z ich treści należytych wniosków. W celu naświetlenia omawianej kwestii (na kanwie wskazanych judykatów) godzi się odnieść do istoty przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. bardziej szczegółowo.

W doktrynie zorganizowaną grupę przestępczą określa się jako ugrupowanie co najmniej trzech osób, mające na celu popełnienie przestępstw (po nowelizacji w 2004 roku art. 65 § 1 k.k. i art. 258 § 1 k.k. **przestępstwa**), które nie musi posiadać trwałej, rozwiniętej struktury oraz długofalowego programu działania jak związek przestępczy, jednakże charakteryzuje się elementami zorganizowania, w tym określonym podziałem ról (zob. Z. Ćwiąkański [w:], A. Barczak-Oplustil, G. Bogdan, Z. Ćwiąkański, M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Rodzyńkiewicz, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll. Kodeks karny. Część szczegółowa. Tom II, Komentarz do art. 117-277 k.k., Kraków 2006).

„Zorganizowanie” wiąże się z istnieniem między osobami należącymi do grupy przestępczej podstawowej wewnętrznej struktury organizacyjnej (choćby z niskim stopniem zorganizowania), jakiejś trwałości, jakichś więzów organizacyjnych w ramach wspólnego porozumienia. „**Zorganizowanie**” **charakteryzuje się nadto planowaniem przestępstwa, akceptacją celów, trwałością zaspokojenia potrzeb grupy, gromadzeniem narzędzi do popełniania przestępstwa, wyszukiwaniem miejsc dla przechowywania łupu, rozprowadzaniem go, podziałem ról, skoordynowanym sposobem działania, powiązaniem socjologiczno-psychologicznymi między członkami owej grupy** (E. Pływaczewski [w:] A. Wąsek [red.], Komentarz, KK – Część szczegółowa, t. II, Warszawa 2004). Wskazać przy tym należy, że choć zorganizowana grupa przestępcza to coś więcej niż współsprawstwo czy luźny zespół osób zamierzający popełnić przestępstwo, **to jednak nie jest jednocześnie wymagana jakaś specjalna wewnętrzna**

struktura organizacyjna owej grupy, ani niezmienny skład, ani określony stopień zorganizowania, jak szczegółowe określenie zasad przynależności, staż członkowski, sankcje ze wystąpienie przeciw dyscyplinie itd. (por. wyrok SN z dnia 16 stycznia 2008 r., sygn. IV KK – 389/07 – LEX nr 346607 oraz postanowienie SN z dnia 20 grudnia 2006 r., sygn. IV KK – 300/06 – OSNwSK 2006, nr 1, poz. 2551; a także wyrok S.A. w Krakowie z dnia 19 grudnia 2003 r., II AKa 257/03 – Krakowskie Zeszyty Sądowe 2004 r., z. 4, poz. 41 oraz wyrok S.A. w Łodzi z dnia 20 października 2006 r., sygn. II AKa 174/06 – Prokuratura i Prawo – wkładka 2007 r., nr 7-8, poz. 38). Nie należy bowiem mylić grupy przestępczej ze związkiem przestępczym, o którym również jest mowa w art. 258 § 1 k.k.

Mając na uwadze powyższe należy podnieść co następuje:

Zgodnie z jednolitymi poglądami doktryny i judykatury za zorganizowaną grupą przestępczą uważa się ugrupowanie co najmniej trzech osób. Warunek ten został spełniony, gdyż w skład ugrupowania wchodził R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1), a więc trzy osoby, przy czym w opisie czynu I mowa jest o dalszych nieustalonych osobach.

Wymienione uprzednio (zdefiniowane przez doktrynę i judykaturę) elementy świadczące o „zorganizowaniu” (wskazane przez Sąd meriti na str. 22 uzasadnienia orzeczenia) to:

1. „planowanie przestępstw” (obecnie od 2004 roku zgodnie z treścią art. 258 § 1 k.k. – przestępstwa) – warunek ten został spełniony, gdyż oskarżeni wspólnie zaplanowali nielegalną produkcję alkoholu (vide str. 8 uzasadnienia wyroku);
2. „akceptacja celów” – warunek ten został spełniony, gdyż oskarżeni S. D. (1) i D. G. (1) zaakceptowali propozycję R. R. (1) i przedstawiony przez niego cel – to jest uczestniczenie w nielegalnej produkcji alkoholu (vide str. 8 uzasadnienia wyroku);
3. „gromadzenie narzędzi do popełnienia przestępstw” (obecnie przestępstwa) – warunek ten został spełniony, gdyż oskarżeni wynajęli od P. W. (1) w zamiarze dokonania przestępstwa pomieszczenia gospodarcze w miejscowości W., na posesji nr (...), w przysiółku A., wspólnie zaadaptowali je na potrzeby nielegalnej produkcji alkoholu, wykonując szereg prac budowlanych i instalując linię energetyczną do nielegalnego poboru prądu, wspólnie też zainstalowali niezbędną do zaplanowanego procederu aparaturę (vide str. 8 uzasadnienia wyroku);
4. „rozprowadzanie przedmiotu przestępstwa, skoordynowany sposób działania sprawców, podział ról” – wszystkie te elementy wystąpiły w działaniach oskarżonych, gdyż podzielili się oni rolami jeszcze na etapie przygotowywania produkcji alkoholu, wykonując szereg prac budowlanych i instalacyjnych w celu zabezpieczenia obiektu i przystosowania go do wyrobu spirytusu, ustalili podział zadań w toku samej produkcji, podczas której koordynowali swoje działania, albowiem R. R. (1) dostarczał do obiektu skażony alkohol, S. D. (1) i D. G. (1) oczyszczali go ze skaźnika, a po zakończeniu produkcji oskarżeni zgodnie z ustalonym podziałem zadań rozlewali oczyszczony alkohol do plastikowych butelek, po czym produkt ten R. R. (1) rozprowadzał wśród dystrybutorów (vide str. 8 uzasadnienia wyroku).

Istotne znaczenie dla oceny działalności oskarżonych pod kątem znamion przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. ma przy tym skala prowadzonego przez nich procederu. W dniu 15 kwietnia 2011 r. funkcjonariusze Policji zabezpieczyli na miejscu przestępstwa 4.558 litrów nielegalnie wytworzonego alkoholu wartości co najmniej 364.640 zł (vide str. 9 in fine uzasadnienia orzeczenia). Należy jednak pamiętać, że działalność oskarżonych trwała od stycznia 2011 roku, z czego można wnosić, iż rzeczywista ilość wyprodukowanego alkoholu była z pewnością większa (tak też uznał Sąd meriti – vide str. 27 in fine uzasadnienia orzeczenia).

Oczyszczanie skażonego alkoholu wymagało odpowiedniej wiedzy chemicznej, dlatego między członkami grupy doszło do podziału zadań według posiadanych kompetencji oraz koordynacji działań w celu osiągnięcia końcowego efektu. I tak według ustaleń Sądu meriti R. R. (1) dostarczał skażony alkohol w pojemnikach o pojemności 1000 litrów

samochodem busem, zaś S. D. (1) i D. G. (1) za pomocą zainstalowanej aparatury, używając podchlorynu sodu, oczyszczali skażony alkohol ze skażalnika, który to produkt R. R. (1) przekazywał do dystrybucji.

Całokształt opisanej wyżej działalności nie pozostawia wątpliwości co do tego, że odbywała się ona w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Wbrew stanowisku Sądu I instancji nie było to przestępstwo popełnione wspólnie i w porozumieniu, lecz cały system wzajemnie skoordynowanych zachowań, wymagający odpowiednich przedsięwzięć organizacyjnych (o których była wcześniej mowa), co właśnie charakteryzuje zorganizowaną grupę przestępczą w rozumieniu art. 258 § 1 k.k.

Wszystkie działania oskarżonych opisane dokładnie na stronie 8 uzasadnienia zaskarżonego wyroku (zaplanowane, skoordynowane, systematyczne, rozciągnięte w czasie, a przy stałe, co nadaje im cechę trwałości, prowadzone zgodnie z ustalonym podziałem zadań, nakierowane na wspólne osiągnięcie z góry założonego, stałego dochodu z nielegalnego procederu), świadczą o wysokim stopniu zorganizowania owej działalności i przeczą jednoznacznie dywagacjom Sądu meriti, że prokurator nie przedstawił dowodów na popełnienie przez nich przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. Stwierdzenie to (vide str. 21-23 uzasadnienia orzeczenia) jest o tyle kuriozalne, że to sam Sąd meriti najpierw przedstawił (str. 8 uzasadnienia orzeczenia) ewidentne dowody na okoliczność istnienia zorganizowanej grupy przestępczej (według kryteriów „zorganizowania” wskazanych na stronie 22 uzasadnienia orzeczenia), po czym całkowicie je zignorował, tak jak poczynione na ich podstawie ustalenia faktyczne w tym zakresie. Mało tego, Sąd ten zignorował też swoje dalsze ustalenia zawarte na stronie 9 in principio uzasadnienia zaskarżonego wyroku. We wskazanej części uzasadnienia Sąd meriti opisał działania oskarżonych polegające na zastraszaniu mieszkańców miejscowości, w której oskarżeni ci prowadzili swoją działalność przestępczą, w celu zniechęcenia ich do ujawnienia tego procederu (zmuszanie do zaniechania). Jest to kolejny element świadczący o więzach socjologiczno-psychologicznych łączących oskarżonych, charakterystyczny dla uczestników zorganizowanej grupy przestępczej. Za działalność tę oskarżeni zostali skazani w pkt V części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku (występek z art. 191 § 1 k.k.).

W uzupełnieniu omówionych wyżej zagadnień warto powtórzyć fragment tezy powołanej przez Sąd meriti w uzasadnieniu orzeczenia (str. 22), zawartej w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 marca 2001 r. (II AKa 28/01, KZS 2001/4/26). Fragment ten brzmi następująco: „Zorganizowana grupa, mająca na celu dokonywanie przestępstw (obecnie przestępstwa – przyp. SA), tym różni się od innej grupy (szajki) przestępców, że jest zorganizowana, a więc posiada trwałą strukturę, **czy to pionową – z przywódcą kierującym jej działalnością, czy poziomą – ze stałym gronem uczestników koordynujących działalność według ustalonych reguł**”.

W świetle cytowanego judykatu nie ulega wątpliwości, że grupa składająca się z oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) miała trwałą strukturę, gdyż składała się ze stałego grona uczestników, koordynujących wzajemnie swoją działalność. Oskarżeni wspólnie zaplanowali, przygotowali organizacyjnie (poprzez adaptację pomieszczeń do produkcji alkoholu i instalację niezbędnej do tego celu aparatury) oraz wspólnie realizowali przestępczy proceder.

W kontekście postawionego R. R. (1) zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 3 k.k. (kierowanie zorganizowaną grupą przestępczą), należy podkreślić (za przytoczonym wyżej judykatem), że grupa, o której mowa w art. 258 § 1 k.k. nie musi mieć struktury pionowej (z przywódcą kierującym jej działalnością), lecz może mieć też strukturę poziomą (bez widocznego przywództwa). W takiej sytuacji nawet uznanie, że R. R. (1) nie kierował wspomnianą grupą w rozumieniu art. 258 § 3 k.k. nie wyklucza istnienia owej grupy (w rozumieniu art. 258 § 1 k.k.) zorganizowanej poziomo. Przy takim ustaleniu R. R. (1) nie byłby osobą, która kieruje zorganizowaną grupą przestępczą (w rozumieniu art. 258 § 3 k.k.), lecz jej członkiem (w rozumieniu art. 258 § 1 k.k.).

Należy przy tym zauważyć jak bardzo pogubił się Sąd meriti w wydanym przez siebie rozstrzygnięciu skoro z jednej strony uniewinnił wymienionych wyżej oskarżonych od czynu zarzucanego im w pkt II części wstępnej zaskarżonego wyroku (z art. 258 § 1 i 3 k.k.), a z drugiej, skazując ich za czyn zarzucany im w pkt I części wstępnej przyjął, że ci sami oskarżeni (cyt.) „działali w zorganizowanej grupie przestępczej” (vide pkt I części dyspozytywnej orzeczenia). Trzeba

w związku z tym wyraźnie podkreślić, że ustalenia faktyczne to te ustalenia, które zawarte są w opisie danego czynu, a nie te, o których mowa w uzasadnieniu orzeczenia.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 stycznia 2011 r. (V KK 219/10) podniósł, że „**Ustalenia faktyczne to jedynie te, które zawarte są w opisie przypisanego oskarżonemu czynu.** Punktem odniesienia nie mogą więc być ustalenia zamieszczone w uzasadnieniu wyroku, które zresztą często nie jest sporządzane i pełni rolę sprawozdawczą (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2008 r., V KK 221/07-OSNKW 2008, z. 7, poz.21)”.

Ponieważ w opisie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku zawarte zostało stwierdzenie (ustalenie), że R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1), dopuszczając się tego przestępstwa (cyt) „działali w zorganizowanej grupie przestępczej”, ustalenie to jest wiążące niezależnie od próby tłumaczenia tego faktu w uzasadnieniu orzeczenia „niedopatrzaniem” ze strony Sądu (str. 23 uzasadnienia orzeczenia). Z chwilą ogłoszenia wyrok staje się bowiem obowiązujący, a wskazane ustalenie nie może być zaliczone do kategorii oczywistych omyłek pisarskich (jest ono jednoznaczne w swej treści, mimo że nie odpowiada rzeczywistej intencji Sądu orzekającego).

Nie jest przy tym zgodne z prawdą stwierdzenie, iż jedynie (cyt.) „przez niedopatrzanie Sądu **zostało pominięte** sformułowanie <<że eliminuje, iż działali w zorganizowanej grupie przestępczej>>” (str. 23 uzasadnienia orzeczenia). Sąd meriti nie tyle bowiem pominął owo sformułowanie (nie zamieścił go w opisie czynu I – jak stwierdził - „przez niedopatrzanie”) co wręcz przeciwnie – zamieścił w opisie owego czynu sformułowanie, stanowiące de facto ustalenie faktyczne o treści (cyt): „... z tym **ustaleniem**, że działali (oskarżeni – przyp. SA) w zorganizowanej grupie przestępczej ...”, a to jest zasadnicza różnica. Ze zdania tego wypadły prawdopodobnie wyrazy „... eliminuje, iż ...” (po wyrazach „z tym ustaleniem, że ...”). Nie zmienia to jednak postaci rzeczy, że w opisie czynu przypisanego oskarżonemu R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku znalazło się ustalenie (jednoznaczne w swej treści) sprzeczne z rozstrzygnięciem zawartym w pkt II części dyspozytywnej orzeczenia (uniewinnienie wymienionych oskarżonych od czynu z art. 258 § 1 i 3 k.k.).

Nie jest to przy tym odosobniony przypadek niedbalstwa wykazanego przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie, o czym będzie jeszcze mowa w dalszej części uzasadnienia.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze całokształt omówionych wcześniej okoliczności, Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok w części uniewinniającej oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) od czynu zarzucanego im w pkt II części wstępnej ostać się nie może. Konsekwencją tego musiało być uchylenie zaskarżonego wyroku także co do pkt I części dyspozytywnej, gdyż od rozstrzygnięcia kwestii dotyczących art. 258 § 1 i 3 k.k. przy ponownym rozpoznaniu sprawy tych oskarżonych będzie zależał opis czynu przypisanego im w owym punkcie (pkt I).

Dodać do powyższego należy, że Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela argumenty autora apelacji zaprezentowane na stronach 12-13 oraz 15-16 środka odwoławczego (poza jednym fragmentem dotyczących konieczności istnienia przywódcy grupy – str. 16), w których wykazano logicznie i przekonująco, iż całokształt zachowań oskarżonych (ustalonych przez Sąd meriti na stronach 8-9 uzasadnienia orzeczenia) świadczy jednoznacznie o wysokim stopniu zorganizowania prowadzonego przez nich procederu, a tym samym świadczy, że wyczerpali oni znamiona przestępstwa z art. 258 § 1 k.k.

Trafnie przy tym zauważył apelujący, że w obecnym stanie prawnym, po dokonanej w 2004 roku nowelizacji przepisów art. 65 § 1 k.k. i art. 258 § 1 k.k., sprawcy mogą zorganizować się w grupę przestępczą w celu popełnienia jednego tylko przestępstwa (a nie jak było przedtem – przestępstw). Co więcej z orzecznictwa Sądu Najwyższego wynika, że członkowie zorganizowanej grupy przestępczej mogą nie popełnić żadnego innego przestępstwa i nie stoi to na przeszkodzie aby przypisać im występki z art. 258 § 1 k.k. Warto w związku z tym podnieść, że Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 października 2004 r. (sygn. akt: II KK 67/04) stwierdził co następuje: „Udział w zorganizowanej grupie mającej na celu popełnienie przestępstwa jest występkiem formalnym. Oznacza to, że do wypełnienia znamion tego typu przestępstwa wystarczy **sama bierna przynależność bez popełniania jakichkolwiek innych czynów zabronionych.** Nie jest konieczna wiedza o szczegółach organizacji grupy, znajomość wszystkich osób ją tworzących czy mechanizmów funkcjonowania. Wystarczy gotowość sprawcy do

spełnienia zadań służących tej grupie, której świadomość istnienia ma sprawca. Grupa taka winna składać się z co najmniej trzech osób, których wspólnym celem jest popełnianie przestępstw stale bądź zależnie od okazji”.

Jak już wyżej wspomniano apelujący trafnie zauważył, że w art. 65 § 1 k.k. mowa jest m.in. o sprawcy, który (cyt.) „popełnia **przestępstwo** (liczba pojedyncza – przyp. SA), działając w zorganizowanej grupie przestępczej”. To samo wynika też z treści art. 258 § 1 k.k. – (cyt.) „Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie **przestępstwa** (liczba pojedyncza – przyp. SA) lub **przestępstwa** skarbowego”. Z tego względu skierowany przez Sąd meriti pod adresem prokuratora zarzut, iż działał on w mylnym (cyt.) „przeświadczeniu, że zorganizowany charakter przestępstwa przesądza, że sprawcy tego przestępstwa działali w zorganizowanej grupie przestępczej” (str. 21 in principio uzasadnienia orzeczenia) jest zupełnie chybiony.

Jeśli chodzi o oskarżonego P. W. (1), którego dotyczy **pkt 1 lit. a i b apelacji (str. 2)**, Sąd I instancji skupił się tu wyłącznie na jednym aspekcie działalności wymienionego oskarżonego. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w części zawierającej ustalenia faktyczne, Sąd meriti poświęcił P. W. (1) krótki fragment, stwierdzając, że wyraził on zgodę na propozycję S. D. (1) wynajęcia za opłatą należących do niego pomieszczeń gospodarczych (str. 8 in principio uzasadnienia orzeczenia).

W części motywacyjnej uzasadnienia (vide str. 25) Sąd meriti ponownie skoncentrował się na tym tylko aspekcie zachowania P. W. (1), stwierdzając, że oskarżony ten (cyt.): „Swoim zachowaniem poprzez udostępnienie pomieszczeń ułatwił produkcję alkoholu pozostałym sprawcom” (str. 25 uzasadnienia orzeczenia). Trafnie przy tym zauważył autor apelacji (str. 13 środka odwoławczego), że w opisie czynu przypisanego P. W. (1) w pkt IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku Sąd I instancji nie sprecyzował na czym miało polegać pomocnictwo ze strony tego oskarżonego (nie skonkretyzował podjętych przez niego czynności wykonawczych pomocnictwa). Godzi się w związku z tym przypomnieć, że ustalenia faktyczne to te ustalenia, które zawarte są w opisie danego czynu, a nie te zamieszczone w uzasadnieniu orzeczenia (była już o tym uprzednio mowa).

Autor apelacji wywodzi, że Sąd Okręgowy pominął inny aspekt zachowania P. W. (1) tempore criminis. Chodzi mianowicie o okoliczność, że nie tylko wynajął on (jak przyjął Sąd meriti) pomieszczenia gospodarcze pozostałym oskarżonym, ale też (cyt.) „obiekt ten stale dozorował przed dostępem osób postronnych, za co pobierał systematycznie stosowne wynagrodzenie” (str. 13 apelacji). Okoliczność ta zmieniałaby zasadniczo optykę spojrzenia na zachowanie wymienionego oskarżonego, gdyby istniały w sprawie dowody na jej potwierdzenie. Tymczasem jedyny świadek, który zeznał w postępowaniu przygotowawczym na wskazaną okoliczność, a także na okoliczność tego, że P. W. (1) rozlewał wyprodukowany alkohol – to jest M. Z. (vide k. 76 in principio i k. 91v) podczas rozprawy sądowej w dniu 4 lutego 2013 r., jako osoba najbliższa dla P. W. (1) (synowa) odmówiła zeznań (vide k. 1378v).

Poza wspomnianą wyżej M. Z. żaden inny świadek występujący w niniejszej sprawie – wbrew wywodom autora apelacji (który zresztą nie skonkretyzował owych świadków z imienia i nazwiska, określając ich jedynie mianem „mieszkańców posesji nr (...), położonej w W., w przysiółku A., w rejonie (...)” - str. 13 apelacji) – ani też żaden ze współoskarżonych wymienionych na stronie 13 środka odwoławczego, nie stwierdził, że oskarżony P. W. (1), oprócz tego, iż wynajął pomieszczenia gospodarcze tymże współoskarżonym, dozorował nadto odpłatnie obiekt, w którym wytwarzano nielegalnie alkohol (nota bene większość tych świadków, jako osoby najbliższe dla oskarżonego P. W. (1) również odmówiła na rozprawie złożenia zeznań).

Zeznania jedyne go świadka w tym przedmiocie, a to M. Z. (obecnie W.), zgodnie z art. 186 § 1 k.p.k. in fine nie mogą służyć za dowód w niniejszej sprawie.

Wskazana przez apelującego okoliczność, że na posesji P. W. (1) znaleziono podczas przeszukania nielegalnie wytworzony alkohol (vide protokoły przeszukania i oględzin k.34-36 oraz k. 44-46), również nie może stanowić sama w sobie dostatecznego dowodu świadczącego, że uczestniczył on w jego produkcji jako współsprawca. Fakt ten może być co najwyżej oceniany pod kątem art. 291 § 1 k.k. jako paserstwo umyślne, jednakże przypisanie P. W. (1) tego czynu przekraczałoby granice aktu oskarżenia, dlatego nie jest to możliwe.

Wynajęcie przez wymienionego oskarżonego pomieszczeń gospodarczych pozostałym sprawcom nastąpiło jeszcze przed rozpoczęciem przez nich nielegalnej produkcji alkoholu. Przed przystąpieniem do owego proceduru oskarżenia R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) prowadzili na udostępnionym im obiekcie prace adaptacyjno-budowlane i instalacyjne, jednakże bez udziału P. W. (1).

Skoro zatem wynajęcie wspomnianych pomieszczeń gospodarczych nastąpiło przed rozpoczęciem procesu produkcyjnego, który tam się odbywał, zaś dostępne w sprawie dowody nie pozwalają (wbrew stanowisku autora apelacji) przypisać P. W. (1) dozoru obiektu w czasie trwającej w nim nielegalnej produkcji alkoholu (o czym była uprzednio mowa), brak jest podstaw aby zakwestionować pogląd Sądu meriti, że zachowanie wymienionego oskarżonego stanowiło pomocnictwo w rozumieniu art. 18 § 3 k.k. Sąd Apelacyjny doprecyzował jedynie opis czynu przypisanego P. W. (1) w pkt IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, umieszczając ustalenie, że pomocnictwo to polegało na ułatwieniu R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) wyprodukowania w sposób nielegalny znacznej ilości napojów spirytusowych o znacznej wartości co najmniej 364.640 zł, poprzez wynajęcie wymienionym oskarżonym pomieszczeń gospodarczych w W., na posesji nr (...), w przysiółku A., rejonu (...), w którym to obiekcie wyrabiali oni i rozlewali napoje spirytusowe niezgodnie ze sposobem produkcji, warunkami technologicznymi i parametrami jakościowymi określonymi w ustawie, a przy tym odkażali skażony alkohol etylowy.

W przedstawionej wyżej sytuacji nie ma też podstaw, aby uznać, że P. W. (1) był członkiem zorganizowanej grupy przestępczej (w rozumieniu art. 258 § 1 k.k.), w skład której wchodził R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1). Incydentalne zachowanie P. W. (1), polegające na wynajęciu wymienionym osobom pomieszczeń gospodarczych zanim jeszcze oskarżeni ci rozpoczęli w nich nielegalną produkcję alkoholu, przy braku dowodów na to, że już na tym (wstępnym) etapie całego proceduru oskarżenia (bezpośredni producenci) dokonali w ten sposób wspólnie z P. W. (1) podziału ról w planowanym przestępstwie i w taki też sposób (wraz z nim) skoordynowali swoje działania, nie daje podstaw do przypisania mu występku z art. 258 § 1 k.k. (jego zachowanie nie wypełniło kryteriów „zorganizowania”, o których była wcześniej mowa na kanwie działalności R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1)). Ponadto oskarżony P. W. (1) nie mógł mieć świadomości, że po wynajęciu przez niego wspomnianego obiektu wymienieni współoskarżeni zorganizują się w grupę przestępczą (według omówionych uprzednio kryteriów „zorganizowania”).

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zaskarżony wyrok w stosunku do P. W. (1) w zakresie w jakim został on uniewinniony od czynu z art. 258 § 1 k.k. (pkt II części dyspozytywnej orzeczenia) utrzymał w mocy.

Natomiast w zakresie czynu przypisanego P. W. (1) w pkt IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, Sąd Apelacyjny, dzieląc stanowisko autora apelacji wyrażone **w pkt 3** (str. 3) środka odwoławczego (co do zastosowania przez Sąd meriti błędnej kwalifikacji prawnej tego czynu, jak również co do przyjęcia błędnej podstawy prawnej wymiaru kary), dokonał korekty orzeczenia w tej części. Sąd odwoławczy zakwalifikował zatem przedmiotowy czyn jako występki z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 42 ust. 3 i art. 44 ust. 2 ustawy z 18 października 2006 r. o wyrobieniu napojów spirytusowych oraz rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i art. 13 ustawy z 2 marca 2001 r. o wyrobieniu alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych w zw. z art. 11 § 2 k.k., natomiast jako podstawę prawną wymiaru kary należało przyjąć art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 42 ust. 3 powołanej ustawy z 18.10.2006 r. w zw. z art. 11 § 3 k.k.

Sąd Apelacyjny mimo zastosowania surowszej kwalifikacji prawnej przedmiotowego czynu (art. 42 ust. 3 zamiast art. 42 ust. 1 powołanej ustawy z 18.10.2006 r.) nie widział potrzeby (ani też nie miał takiej możliwości) zmiany zaskarżonego wyroku w zakresie pkt IV części dyspozytywnej co do kary.

Sąd I instancji wymierzył P. W. (1) za przedmiotowy czyn karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ustawowe zagrożenie przewidziane w art. 42 ust. 3 wskazanej ustawy wynosi od 6 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności, a zatem kara orzeczona przez Sąd I instancji mieści się w granicach owego zagrożenia.

W związku z omawianą kwestią godzi się podnieść, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2.06.1997 r. (sygn. akt: II KR 263/76, OSNKW 1977/9/105) stwierdził, iż: „Jakkolwiek sam fakt zmiany kwalifikacji prawnej czynu przypisanego

oskarżonemu – czy to na łagodniejszą, czy to na surowszą – nie musi w każdym wypadku pociągać za sobą zmiany wyroku w zakresie kary, to jednak przewidziane w ustawie zagrożenie karą, jako rzutu na możliwość tzw. sędziowskiego wymiaru kary, nie może być w tym zakresie obojętne.

O stopniu bowiem społecznego niebezpieczeństwa poszczególnych przestępstw decyduje przede wszystkim sam ustawodawca, przewidując odpowiednio do tego stopnia granice zagrożenia karą. Jeżeli więc następuje zmiana wyroku przez przyjęcie w instancji rewizyjnej innej kwalifikacji prawnej, a różnice w zakresie zagrożenia karą w stosunku do poprzednio przyjętej kwalifikacji prawnej są istotne, to regułą powinno być także odpowiednie dostosowanie kary do ustawowego zagrożenia przewidzianego w nowo przyjętej kwalifikacji prawnej”.

Niemniej w uzasadnieniu powołanego orzeczenia Sąd Najwyższy podniósł, iż „Podkreślić jednak należy, że sam fakt wskazania na istotne <<matematyczne>> różnice w zagrożeniu karą przy przyjęciu znacznie surowszej kwalifikacji prawnej czynów ... oskarżonych nie może oznaczać ani obowiązku podwyższenia kar poszczególnym oskarżonym w analogicznym stosunku, **ani nawet nie może w ogóle zobowiązywać do jakiegos automatycznego niemal podwyższenia orzeczonej kary...**”.

Ponadto należy mieć też na uwadze okoliczność, że oskarżyciel publiczny, kwestionując kwalifikację prawną czynu przypisanego oskarżonemu P. W. (1) w pkt IV części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku (pkt 3 apelacji), nie kwestionował przy tym wymiaru orzeczonej wobec niego za ten czyn kary, co ma swoje procesowe znaczenie w świetle art. 434 §1 k.p.k. zd. drugie (brak możliwości orzeczenia na niekorzyść oskarżonego w zakresie kary).

W tym stanie rzeczy, poza zmianą opisu przedmiotowego czynu i jego kwalifikacji prawnej, Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy orzeczenie o karze pozbawienia wolności wymierzonej P. W. (2) w pkt IV, jak również dotyczący go pkt VII części dyspozytywnej wyroku. (warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności).

Jeśli chodzi o **pkt 2 apelacji** (str. 2 in fine – 3) łączy się on z pkt 1 lit.a i pkt 4, które dotyczą uniewinnienia oskarżonych od czynu z art. 258 §1 i 3 k.k. Jest rzeczą oczywistą, że w przypadku przypisania oskarżonym R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) działalności w zorganizowanej grupie przestępczej, należałoby im przypisać w zakresie czynu I także art. 65 § 1 k.k. Sąd meriti wprawdzie uniewinnił wymienionych oskarżonych od czynu z art. 258 § 1 k.k. (R. R. (1) z art. 258 § 3 k.k.), w związku z czym nie mógł stosować wobec nich art. 65 § 1 k.k. w powiązaniu z powołanymi wcześniej przepisami (art. 258 § 1 i 3 k.k.), jednakże pominął tenże Sąd okoliczność, że w opisie czynu I znalazł się inny aspekt działalności tych oskarżonych, implikujący konieczność stosowania art. 65 §1 k.k. W opisie tym znalazło się bowiem stwierdzenie, że uczynili oni sobie z owego przestępstwa stałe źródło dochodu. Tego elementu Sąd meriti nie wyeliminował z opisu czynu I, a co więcej wskazał dwukrotnie na tę okoliczność w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (strony 27 i 28). W związku z tym wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej przestępstwa przypisanego oskarżonym R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku art. 65 § 1 k.k. było bezpodstawne. We wskazanej części apelacja oskarżyciela publicznego jest zatem w pełni zasadna. Należy tu jedynie przypomnieć, że zaskarżony wyrok w tej części został uchylony, a sprawę przekazano do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Sąd ten winien w związku z tym pamiętać, że w opisie czynu I znajduje się ustalenie, że R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) uczynili sobie z tego przestępstwa stałe źródło dochodu. Implikuje to konieczność zastosowania w kwalifikacji prawnej owego czynu art. 65 § 1 k.k., niezależnie od rozstrzygnięcia przekazanej do ponownego rozpoznania kwestii odpowiedzialności tych oskarżonych z art. 258 § 1 k.k. (S. D. (1) i D. G. (1)) i art. 258 § 3 k.k. (R. R. (1)).

Jeśli chodzi o dotyczący oskarżonego P. W. (1) zarzut zawarty **w pkt 7 apelacji** (str. 5 in principio) należy zgodzić się ze stanowiskiem autora, że Sąd I instancji nie wskazał wprost w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku dlaczego uniewinnił wymienionego oskarżonego (tak samo jak oskarżonych R. R. (1) i D. G. (1)) od czynu zarzucanego mu w pkt IV części wstępnej. Doszło w ten sposób niewątpliwie do obrazy art. 424 § 1 k.p.k. Nie oznacza to jednak automatycznej potrzeby uchylecia zaskarżonego wyroku w tej części. Z uzasadnienia orzeczenia wynika bowiem jasno, że czynu tego dopuścił się indywidualnie (samodzielnie) oskarżony S. D. (1). Sąd meriti stwierdził tu wyraźnie, że (cyt.): „oskarżony S. D. (1) w swoich wyjaśnieniach podał, że ujawnione papierosy o nazwie J. (...) zostały nabyte przez niego i stanowiły

jego własność. Sąd nie dysponuje żadnym dowodem, który by pozwalał na inne ustalenia niż te, które wynikają z wyjaśnień oskarżonego D. (prawidłowo winno być S. – przy. SA) D.” (str. 23 in fine uzasadnienia orzeczenia).

W świetle powyższego nie może budzić wątpliwości okoliczność, że nie tylko wymienionym w tej części uzasadnienia wyroku oskarżonym R. R. (1) i D. G. (1) nie można przypisać sprawstwa i winy co do omawianego czynu, ale również P. W. (1) (którego nazwiska zabrakło w uzasadnieniu obok nazwisk obu wskazanych wyżej oskarżonych). Wynika to bowiem z logiki zaprezentowanego przez Sąd meriti wyводу, że to **wyłącznie** S. D. (1) był sprawcą tego czynu.

Odrębną rzeczą jest jednak to, że Sąd I instancji nie po raz pierwszy wykazał tu dużą niedbałość przy orzekaniu w niniejszej sprawie (pomijając w uzasadnieniu wyroku w tej części P. W. (1)). Wcześniej już była mowa o tym, że Sąd meriti przez własne zaniedbanie zamieścił w opisie czynu przypisanego R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w pkt I części dyspozytywnej orzeczenia ustalenie, że działali oni w zorganizowanej grupie przestępczej, po czym w pkt II części dyspozytywnej tego samego orzeczenia uniewinnił ich od zarzucanego im czynu z art. 258 § 1 i 3 k.k.

Kolejny przykład niedbalstwa to wyeliminowanie z kwalifikacji prawnej czynu I art. 65 § 1 k.k. mimo, że w opisie tego czynu znajduje się stwierdzenie, iż oskarżeni czynili sobie z przestępstwa stałe źródło dochodu i co więcej sam Sąd meriti wskazał tę okoliczność dwukrotnie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (str. 27 i 28).

W cytowanym wyżej fragmencie uzasadnienia (zawartym na str. 23 in fine) pomyłono imię oskarżonego D. (zamiast imienia S. przypisano mu imię oskarżonego G. – (...)), ponadto w szeregu miejscach uzasadnienia zamiast nazwiska (...) wpisano nazwisko (...) (str. 8, 9, 11, 21 i 31). Zwrócił na to słusznie uwagę autor apelacji (str. 21 środka odwoławczego).

Pomijając jednak powyższe uwagi należy stwierdzić, że skoro Sąd I instancji uznał zasadnie, że czynu opisanego w pkt IV części wstępnej zaskarżonego wyroku dopuścił się indywidualnie (samodzielnie) oskarżony S. D. (1), to w ocenie Sądu Apelacyjnego, uniewinnienie P. W. (1) od tego przestępstwa było prawidłowe. Ponieważ rozstrzygnięcie w tej części jest trafne, to brak uzasadnienia orzeczenia uniewinniającego wymienionego oskarżonego od przedmiotowego czynu jest bez znaczenia. Orzeczenie takie jest bowiem logicznym następstwem omówionej przez Sąd meriti okoliczności, że nie ma w niniejszej sprawie dowodów świadczących, iż czynu opisanego w pkt IV części wstępnej wyroku poza S. D. (1) dopuściły się także inne osoby. Z tego względu Sąd Apelacyjny zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego P. W. (1) w omawianym zakresie utrzymał w mocy.

Kwestii związanych z uniewinnieniem wymienionego oskarżonego oraz R. R. i D. G. (1) od czynu zarzucanego im w pkt IV części wstępnej zaskarżonego wyroku dotyczy także **pkt 6** środka odwoławczego (str. 4-5). Autor apelacji nie wskazał tu jednak żadnego konkretnego dowodu, w oparciu o który można by podważyć zapadłe w omawianym zakresie rozstrzygnięcie. Zamiast tego apelujący posłużył się (str. 18 apelacji) używaną wielokrotnie przez siebie formułą, że (cyt.) „Tymczasem całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w tym w szczególności pierwotne wyjaśnienia oskarżonych P. W. (1), S. D. (1) i D. G. (1), a także zeznania przesłuchanych w charakterze świadków mieszkańców posesji nr (...), położonej w W., w przysiółku A., w rejonie (...) oraz funkcjonariuszy Policji wykonujących czynności na miejscu ujawnienia całego procederu, jak również wyniki przeszukań poszczególnych pomieszczeń i oględzin miejsca, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego”.

Z przytoczonego fragmentu apelacji nie wynikają żadne konkrety, tym bardziej, iż jak wcześniej wspomniano formuła ta była używana przez oskarżyciela publicznego również w innych częściach środka odwoławczego, dotyczących zupełnie innych zagadnień.

Sąd meriti w cytowanym uprzednio fragmencie uzasadnienia zaskarżonego wyroku (str. 23 in fine) stwierdził, że poza wyjaśnieniami S. D. (1) (który przyznał się do przedmiotowego czynu) nie dysponował żadnym dowodem, z którego wynikałoby, iż czynu opisanego w pkt IV części wstępnej dopuściły się także inne osoby. Prokurator nie wskazał we wniesionym przez siebie środku odwoławczym takiego konkretnego dowodu, który podważyłby owo stwierdzenie

Sądu meriti. Apelacja w tej części jest ogólnikowa i sprowadza się jedynie do prostej polemiki z rozstrzygnięciem zapadłym w pierwszej instancji.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, uznając apelację w tym zakresie za bezzasadną, zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonych R. R. (1) i D. G. (1) w części, w której zostali oni uniewinnieni od czynu zarzucanego im w pkt IV części wstępnej (pkt II części dyspozytywnej) utrzymywał w mocy. To samo dotyczy też oskarżonego P. W. (1), o którym była wcześniej mowa.

Zasadny jest natomiast zarzut zawarty **w pkt 8** środka odwoławczego (str. 5), uzasadniony na str. 19, dotyczący wymiaru grzywny orzeczonej wobec oskarżonego S. D. (1) za czyn przypisany mu w pkt III części dyspozytywnej, a zarzucany w pkt IV części wstępnej zaskarżonego wyroku. Sąd I instancji wymierzył wymienionemu oskarżonemu za ten czyn karę grzywny w postaci 50 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 30 zł. Oskarżyciel publiczny wykazał tu ewidentne naruszenie przez Sąd meriti prawa materialnego, albowiem grzywna ta została orzeczona z naruszeniem reguły określonej w art. 23 § 3 k.k.s. in fine. Jest to kolejny przykład niedbalstwa Sądu I instancji występujący w niniejszej sprawie.

Uwzględniając tę część apelacji Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonego S. D. (1) co do pkt III części dyspozytywnej (pkt IV części wstępnej) w ten sposób, że za przypisany mu we wskazanym punkcie czyn wymierzył grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych po 50 zł każda stawka (zgodnie z pkt 3 lit. d wniosków apelacji – str. 7).

Zgodzić należy się również z zarzutem zawartym **w pkt 10** apelacji (str. 6) dotyczącym rażącej niewspółmierności kar orzeczonych wobec oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w pkt V części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku (za czyny z art. 191 § 1 k.k.).

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w części odnoszącej się do wymiaru orzeczonych wobec oskarżonych kar, zostało zamieszczone następujące stwierdzenie (cyt.): „Sąd wymierzając kary za poszczególne przestępstwa miał na uwadze wysoki stopień społecznej szkodliwości czynów i stopień zawinienia” (str. 30). Sąd meriti nie wskazał przy tym żadnych dotyczących oskarżonych okoliczności łagodzących. Skoro tak, dziwić należy się, że mimo przyjęcia, iż popełnione przez R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) czyny (w tym występki z art. 191 §1 k.k.) miały znaczny stopień społecznej szkodliwości, a stopień zawinienia tychże oskarżonych był wysoki, to za wskazane występki z art. 191 § 1 k.k. wymierzono im kary w dolnej granicy ustawowego zagrożenia. Brak jest w tym logiki, w związku z czym, podziеляjąc argumenty autora apelacji przedstawione w owym fragmencie środka odwoławczego (str. 6 oraz str. 19-20) Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w omawianej części w ten sposób, że orzeczoną w pkt V części dyspozytywnej w stosunku do R. R. (1) karę pozbawienia wolności podwyższył do 1 roku i 2 miesięcy, a kary wymierzone S. D. (1) i D. G. (1) podwyższył do 1 roku pozbawienia wolności.

W związku z omawianym fragmentem środka odwoławczego należy zauważyć, że oskarżyciel publiczny w podniesionych przez siebie zarzutach nie zakwestionował zastosowania wobec oskarżonych instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kar pozbawienia wolności (pkt VII części dyspozytywnej orzeczenia). Z tego względu, mając na uwadze treść art. 434 § 1 k.p.k., trzeba wyraźnie podkreślić, że w stosunku do kar pozbawienia wolności określonych przez Sąd odwoławczy wobec R. R. (1) (1 rok i 2 miesiące) oraz S. D. (1) i D. G. (1) (po 1 roku), obowiązuje orzeczenie zawarte w pkt VII części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku (w tej części wyrok ten został utrzymany w mocy). Ponownie bowiem należy stwierdzić, że oskarżyciel publiczny nie podniósł w apelacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia co do kary, poprzez błędne zastosowanie wobec oskarżonych art. 69 k.k. Skoro zatem apelujący nie wskazał takiego uchybienia we wniesionym przez siebie środku odwoławczym, w świetle art. 434 § 1 k.p.k. zd. drugie, nie ma możliwości wymierzenia oskarżonym bezwzględnych kar pozbawienia wolności. Chodzi tu w szczególności o R. R. (1), co do którego o taką karę wnosił oskarżyciel publiczny na rozprawie przed Sądem I instancji (k.1428). Co do pozostałych oskarżonych prokurator wnosił o orzeczenie kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania (k.1429).

W przedstawionej wyżej sytuacji procesowej orzeczenie na niekorzyść R. R. (1) (lub każdego innego oskarżonego) w zakresie warunkowego zawieszenia kary naruszyłoby ewidentnie art. 434 § 1 k.p.k., a zatem jest niedopuszczalne.

Powyzsze uwagi związane są z mało precyzyjnym wnioskiem apelacji oskarżyciela publicznego (pkt 3 lit. a-c str. 6 in fine – 7), z którego można by wnosić, że apelujący domaga się wymierzenia oskarżonym (o których mowa w tym wniosku) za występki przypisane im w pkt V części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku, bezwzględnych kar pozbawienia wolności.

Zarzut podniesiony **w pkt 11** apelacji (odnoszący się do oskarżonych R. R. (1) i D. G. (1)), dotyczący obrazy prawa materialnego w postaci art. 39 § 1 i 2 k.k.s. stał się bezprzedmiotowy z uwagi na to, że utraciło moc orzeczenie o karach łącznych zawarte w pkt VI części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku.

W pozostałej części (**punkty 5 i 9, str. 4 i 5**) apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Jeśli chodzi o **pkt 5** środka odwoławczego brak jest podstaw do kwestionowania orzeczenia Sądu I instancji o uniewinnieniu oskarżonych R. R. (1), S. D. (1), D. G. (1) i P. W. (1) od czynu zarzucanego im w pkt III części wstępnej zaskarżonego wyroku (z art. 69a § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s.).

Sąd Okręgowy prawidłowo uznał (str. 23 uzasadnienia orzeczenia), że czyn o którym mowa w art. 69a k.k.s. może być popełniony jedynie przez osobę, która posiada prawo do stosowania procedury zawieszania poboru akcyzy. Nie może być zatem sprawcą takiego czynu osoba zajmująca się działalnością nielegalną (przestępczą).

Sąd meriti trafie odwołał się tu do poglądów doktryny, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Komentator Kodeksu karnego skarbowego Grzegorz Łabuda na kanwie powołanego przepisu podkreśla, że (cyt.) „Delikt karnoskarbowy z art. 69a k.k.s. jest **czynem indywidualnym** – jego sprawcą może być ten tylko, kto posiada prawo stosowania procedury zawieszania poboru akcyzy” (Komentarz do Kodeksu karnego skarbowego, LEX teza nr 4).

To samo jeśli chodzi o art. 69 § 1 k.k.s., do którego odwołuje się oskarżyciel publiczny we wniesionym przez siebie środku odwoławczym (vide str. 4 oraz str. 17).

Wspomniany wyżej Komentator Grzegorz Łabuda na kanwie powołanego przez apelującego przepisu (art. 69 § 1 k.k.s.) wywodzi (LEX teza 5) co następuje (cyt.): „ Podmiotem czynu zabronionego stypizowanego w § 1 (art. 69 k.k.s. – przyp. SA) jest ten tylko, na kim ciąży obowiązek przeprowadzenia urzędowego sprawdzenia; jest to więc **delikt indywidualny** T. Oczkowski (w) V. Konarska-Wrzosek, T. Oczkowski, Prawo karne skarbowe, s. 263)”.

W dalszej części Komentarza do art. 69 k.k.s. Grzegorz Łabuda, definiując znamiona określające czynność sprawcą występkę przewidzianego w tym przepisie, trafnie wywodzi, że czynność urzędowego sprawdzenia, o której mowa w § 1 spoczywa na podmiotach prowadzących legalną działalność m.in. w zakresie produkcji, magazynowania i przeładunku wyrobów akcyzowych, podlegających urzędowemu sprawdzeniu przed rozpoczęciem jej prowadzenia (Komentarz do Kodeksu karnego skarbowego, LEX teza nr 6). Jest zatem rzeczą oczywistą, że skoro czyn z art. 69 § 1 k.k. stanowi delikt indywidualny (jego podmiotem może być tylko osoba prowadząca działalność legalną), sprawcami owego czynu nie mogą być osoby zajmujące się nielegalnym procederem (a zatem oskarżeni).

W tym stanie rzeczy, akceptując stanowisko Sądu I instancji przedstawione w omawianym zakresie na stronie 23 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy orzeczenie tegoż Sądu w części, w jakiej oskarżeni R. R. (1), S. D. (1), D. G. (1) i P. W. (1) zostali uniewinnieni od czynu zarzucanego im w pkt III części wstępnej (pkt II części dyspozytywnej).

Jak wspomniano uprzednio bezzasadna jest również apelacja prokuratora w zakresie **pkt 9** (dotycząca uniewinnienia P. W. (1) od czynu zarzucanego mu w pkt VIII części wstępnej orzeczenia).

Uzasadniając wskazany zarzut środka odwoławczego, apelujący ponownie użył ogólnikowej formuły stosowanej przez niego w innych miejscach apelacji, dotyczących zupełnie innych zagadnień. Oskarżyciel publiczny na stronie 19

środka odwoławczego wywodzi, że (cyt.) „... mimo utraty dowodów z zeznań świadków J. i S. P. pozostały całokształt zebranego w sprawie w tym zakresie materiału dowodowego, a w tym w szczególności zeznania przesłuchanych w charakterze świadków mieszkańców posesji nr (...), położonej w W., w przysiółku A., w rejonie (...), jak również wyniki przeszukań poszczególnych pomieszczeń i oględzin miejsc, prowadzą do wniosku wprost przeciwnego, a mianowicie, że oskarżony P. W. (1) dopuścił się wskazanego powyżej, zarzucanego mu przestępstwa”.

Apelujący – poza cytowaną wyżej ogólnikową formułą – nie wskazał żadnych konkretnych dowodów, które świadczyłyby o błędnym rozstrzygnięciu zapadłym w pierwszej instancji w omawianym zakresie. Nie uczynił tego, albowiem dowodów takich nie ma. Sąd meriti trafnie podniósł tu, że jedyni świadkowie działalności, o której mowa w pkt VIII części wstępnej zaskarżonego wyroku, a to J. P. (2) i S. P., jako osoby najbliższe dla P. W. (1), odmówili zeznań na rozprawie sądowej (vide k. 1378v). W tej sytuacji, przy braku innych dowodów w tym zakresie, Sąd I instancji prawidłowo uniewinnił wymienionego oskarżonego od czynu zarzucanego mu w pkt VIII części wstępnej zaskarżonego wyroku (pkt II in fine części dyspozytywnej).

Co do apelacji obrońcy oskarżonego R. R. (1) - apelacja ta w zasadniczym zakresie jest bezzasadna (pkt 2 i 3), niemniej autor trafnie zwrócił uwagę w pkt 1 środka odwoławczego, że zachodzi ewidentna sprzeczność pomiędzy opisem czynu przypisanego wymienionemu oskarżonemu w pkt I części dyspozytywnej orzeczenia, a rozstrzygnięciem zawartym w pkt II części dyspozytywnej (uniewinnienie oskarżonych od czynu zarzucanego im w pkt II części wstępnej). Była już na ten temat mowa we fragmencie uzasadnienia związanym z apelacją oskarżyciela publicznego. We wskazanym zakresie omawiana apelacja jest zasadna, jednakże jako bezzasadne należy uznać pozostałe podniesione w niej zarzuty (pkt 2 i 3). Dotyczą one punktów I i V części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku. Wbrew stanowisku autora apelacji Sąd I instancji nie dopuścił się obrazy prawa procesowego, ani też błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, przypisując R. R. (1) sprawstwo i winę co do czynów I i V.

Jeśli chodzi o czyn przypisany oskarżonemu w pkt I części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku (nielegalna produkcja alkoholu), zebrane w tym zakresie dowody nie pozostawiają wątpliwości, że uczestniczył on w owym procederze. Dowody te zostały powołane przez Sąd meriti na stronach 8 oraz 9 in principio uzasadnienia orzeczenia i omówione na stronach 25 in fine – 27 uzasadnienia orzeczenia. Sąd meriti dokonał prawidłowej interpretacji zebranego w tej części materiału dowodowego (zgodnej z regułami określonymi w art. 7 k.p.k.), wykazując logicznie i przekonująco, że R. R. (1) uczestniczył we wspomnianym procederze, polegającym na nielegalnej produkcji alkoholu.

Autor apelacji, poza prostą polemiką ze stanowiskiem Sądu I instancji w tym zakresie nie przedstawił przekonujących argumentów, które stanowisko to mogłyby podważyć. Nie wykazał w szczególności apelujący aby dokonana przez tenże Sąd ocena dowodów świadczących o sprawstwie i winie R. R. (1) co do czynu I, była sprzeczna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego i naruszała zasadę prawidłowego (logicznego) rozumowania. Z tego względu zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę tej części rozstrzygnięcia jest bezzasadny.

Należy nadto dodać, że autor apelacji błędnie interpretuje zawartą w art. 5 § 2 k.p.k. zasadę in dubio pro reo. Obraza art. 5 § 2 k.p.k. ma miejsce wówczas, gdy w danym zakresie istnieją wątpliwości, które nie dają się usunąć, mimo wykorzystania wszelkich dostępnych źródeł i środków dowodowych. O naruszeniu tego przepisu można zatem mówić dopiero wówczas, gdy mimo przeprowadzenia postępowania dowodowego zgodnie z regułami, o których mowa w art. 7 k.p.k. wątpliwości te nie zostały usunięte i rozstrzygnięto je na niekorzyść oskarżonego. Dodać przy tym należy, że zasada ta nie wchodzi w grę, jeżeli wątpliwości zgłasza jedynie autor środka odwoławczego, a nie miał ich (jak w niniejszej sprawie) Sąd orzekający, który dokonał stanowczych, zgodnych z dyrektywami określonymi w art. 7 k.p.k., ustaleń faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 2006 r., III K 195/05, OSNKW z 2006 r., z. 4, poz. 39, str. 45). Autor apelacji nie wykazał, aby Sąd I instancji miał wątpliwości, które rozstrzygnął wbrew zasadzie in dubio pro reo na niekorzyść oskarżonego.

Na zakończenie należy przypomnieć, że zaskarżony wyrok co do pkt I części dyspozytywnej został uchylony i sprawę w tym zakresie przekazano do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (na skutek apelacji oskarżyciela

publicznego). Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd orzekający winien odnieść się do kwestii poruszonych przez autora omawianej apelacji.

Bezzasadne jest także stanowisko obrońcy R. R. (1), kwestionujące sprawstwo i winę tego oskarżonego co do ciągu przestępstw z art. 191 § 1 k.k. przypisanego mu w pkt V części dyspozytywnej orzeczenia. W zakresie tym istnieją ewidentne dowody potwierdzające udział R. R. (1) w zastraszaniu mieszkańców miejscowości, w której oskarżeni produkowali nielegalnie alkohol (na wynajętej od P. W. (1) posesji). Dowody te to zeznania świadków powołanych przez Sąd meriti na stronach 9 oraz 28-29 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Zeznania wspomnianych świadków zostały szczegółowo omówione przez tenże Sąd w uzasadnieniu orzeczenia. Wynika z nich niezbicie, że oskarżony R. R. (1) dopuścił się czynów (ujętych w ciąg przestępstw), przypisanych mu w pkt V części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku.

Autor apelacji poza prostą polemiką z dokonaną przez Sąd meriti analizą materiału dowodowego nie był w stanie wykazać, że zaskarżony wyrok dotknięty jest w tej części błędem, wynikającym ze sprzecznej z art. 7 k.p.k. oceny zeznań świadków. Sąd meriti wskazał precyzyjnie, którym zeznaniom poszczególnych świadków dał wiarę i dlaczego, a swoje stanowisko w tej kwestii uzasadnił logicznie i przekonująco (str. 28-29 uzasadnienia orzeczenia).

Należy tu dodać, że autor apelacji podobnie jak w przypadku art. 5 § 2 k.p.k. błędnie interpretuje zawartą w art. 4 k.p.k. zasadę obiektywizmu. Godzi się przypomnieć, że podnosząc zarzut naruszenia wskazanego przepisu nie jest wystarczające odwołanie się w apelacji jedynie do zasady obiektywizmu, bez podania, jakie przepisy ją konkretyzujące zostały naruszone przez Sąd I instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2007 r., V KK 390/07, LEX nr 353329). Przepis ten wyraża bowiem ogólną dyrektywę postępowania karnego, która jest konkretyzowana poprzez treść odpowiednich przepisów kodeksu postępowania karnego, nakazujących lub zakazujących organom prowadzącym postępowanie karne dokonanie określonych czynności w przewidzianych tymi przepisami sytuacjach procesowych (np. art. 40 k.p.k., art. 170 § 2 k.p.k.). Powyższego wymogu analizowana apelacja nie spełnia.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny uznał omawiany środek odwoławczy w zakresie punktów 2 i 3 za bezzasadny, natomiast przychylił się do zastrzeżeń apelującego podniesionych w pkt 1 apelacji.

Reasumując należy stwierdzić, że Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) co do pkt I części dyspozytywnej oraz w stosunku do tych oskarżonych co do pkt II części dyspozytywnej w zakresie, w jakim zostali oni uniewinnieni od czynu zarzucanego im w pkt II części wstępnej (R. R. (1) z art. 258 § 3 k.k., a S. D. (1) i D. G. (1) z art. 258 § 1 k.k.). Sprawę w tym zakresie przekazano do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zaskarżony wyrok został zmieniony w stosunku do oskarżonego S. D. (1) w zakresie pkt III części dyspozytywnej, w stosunku do oskarżonego P. W. (1) w zakresie pkt IV części dyspozytywnej (w sposób uprzednio przedstawiony) oraz w stosunku do oskarżonych R. R. (1), S. D. (1) i D. G. (1) w zakresie pkt V części dyspozytywnej (co do kar).

W pozostałej części zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy. Dotyczy to uniewinnienia P. W. (1) od czynu zarzucanego mu w pkt II części wstępnej (z art. 258 § 1 k.k.), a także uniewinnienia wymienionego oskarżonego oraz R. R. (1) i D. G. (1) od czynu zarzucanego im w pkt IV części wstępnej. Utrzymano również w mocy uniewinnienie oskarżonych R. R. (1), S. D. (1), D. G. (1) i P. W. (1) od czynu zarzucanego im w pkt III części wstępnej oraz uniewinnienie P. W. (1) od czynu zarzucanego mu w pkt VIII części wstępnej zaskarżonego wyroku.

Utrzymany został przy tym w mocy pkt VII części dyspozytywnej orzeczenia, dotyczący warunkowego zawieszenia wykonania kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec oskarżonych R. R. (1), S. D. (1), D. G. (1) i P. W. (1) oraz oddania R. R. (1) w okresie próby pod dozór kuratora sądowego.

W związku z uchyleniem zaskarżonego wyroku we wskazanej wyżej części i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz w związku ze zmianą tegoż wyroku w stosunku do S. D. (1) w zakresie pkt III części dyspozytywnej, utraciły moc orzeczenia zawarte w punktach: VI, VIII i IX części dyspozytywnej.

Orzeczenie o kosztach sądowych za postępowanie odwoławcze opiera się o art. 624 § 1 k.p.k.

Orzeczenie o kosztach za nieopłaconą obronę z urzędu w postępowaniu odwoławczym opiera się o art. 29 ustawy – prawo o adwokaturze.